

เทศน์เช้า วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ทำงานให้พ่อแม่ ความสามัคคีนั่น รัฐนั้นจะมีความมั่นคงแข็งแรงมาก รัฐนั้นใครจะทำลายก็ไม่ได้ ด้วยความสามัคคี ความเป็นไปของรัฐนั้น ถ้าความสามัคคี เกิดมาจากไหนล่ะ? มันเกิดจากความยุติธรรม เกิดจากความแบ่งปันที่เป็นคุณธรรม ถ้ามีคุณธรรมมันก็ทำให้ความสามัคคีนั่นมั่นคง

แต่ถ้าสามัคคีนั่น ความสามัคคีอยู่โดยความอกุศล อยู่ในอธรรม มันจะเป็นความสามัคคีไปไม่ได้หรอก สิ่งที่เป็นสามัคคีไม่ได้ มันก็ทำให้แตกแยกกันไปเอง สิ่งแตกแยกกันไปเองนี่เป็นเพราะอะไร? นี่เป็นเพราะว่าความเห็นของมนุษย์ใจ มนุษย์ต่างกับสัตว์ตรงนี้ใจ

มนุษย์ต่างกับสัตว์ตรงที่มีความคิด มีความเป็นไป เรื่องศาสนามันละเอียดกว่าโลกมาก แต่ศาสนาออกมายังกับโลก เพราะอะไร? เพราะว่ามันไม่มีใครชักนำตรงนี้ได้ มันไม่มีใครรองรับสภาวะอย่างนี้ได้ ถ้าพูดว่าอำนาจวาสนาก็ได้ เรียกว่าบารมีก็ได้ ถ้าโลกมันไม่เชื่อฟังกัน มันไม่เป็นไปไม่ได้หรอก

แต่ธรรมมันเหนือโลกอีก เพราะอะไร? เพราะอย่างกฎหมาย คูติ คูอย่างกฎหมายที่เขาเขียนมาเป็นกฎหมายนี้ ถ้าประชาชนเรามีศีล ๕ เราไม่ผิดศีลไม่ผิดธรรม กฎหมายก็คือกฎหมาย กฎหมายมันเพียงแต่ออกมาเพื่อให้เป็นกติกาของสังคม ให้สังคมนั้นอยู่ร่มเย็นเป็นสุข

ที่นี้สังคมร่มเย็นเป็นสุขนี้ มันก็อยู่ที่คนพาลกับบัณฑิต เวลาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้มงคล ๓๘ ประการที่เทวดาถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า “มงคลของชีวิตคืออะไร?” เริ่มต้นของมงคลชีวิตเลย “อเสวนา จ พาลานํ ปณฺฑิตานญฺจ เสวนา ไม่คบคนพาล” คนพาลนี่เป็นเรื่องที่ยุ้งยากมาก คนพาลทำให้สังคมนี้ปั่นป่วนมาก คนพาลนี่ ให้คบบัณฑิตแล้วบัณฑิตมันมีกันกี่คนล่ะ? ไอนี้พาลนอกพาลในใช่ไหม

ถ้าพาลใน พาลในหัวใจเรา เราไม่คิดอกุศล ไม่คิดเบียดเบียนเขา มันก็เรากบัตถจิต มันจะเป็นมงคลชีวิตกับเราเอง “กลิ่นของศีลหอมทวนลม” คุณงามความดีนี้หอมทวนลมนะ คนทำคุณงามความดี เห็นใหม่ แม้แต่ฤๅษี แม้แต่โยม ในประวัติศาสตร์ยังจารึกไว้เลย คนนั้นเป็นคนดีมาก คนนั้นเป็นคนที่ช่วยสังคมมาก เวลาเราเป็นเด็กเป็นเล็กเราทำคุณงามความดี ผู้ใหญ่เขาเห็นเขาก็ชมกันไปว่า “เด็กคนนั้นดี เด็กคนนี้ดี” กลิ่นของศีลกลิ่นของธรรมมันหอมทวนลม คุณงามความดีหอมทวนลม ความหอมทวนลมนี้กลิ่นของศีลกลิ่นของธรรม

ถ้ากลิ่นของศีลกลิ่นของธรรมหอมทวนลม อันนี้มันเป็นเรื่องของสังคม แต่ถ้าเรื่องของคุณงามความดีของเราละ เราทำของเรา หัวใจของเรา “อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน” ตนมีความสุขเป็นความสุขของเรา สุขของเราละ เราไม่ทำความเดือดร้อนให้ใครเลย เราทำความปกติของใจ ถ้าเราจะทำความสงบของใจเราทำได้มากขึ้น นี่ถ้าเรื่องของธรรมมันละเอียด มันละเอียดเพราะอะไร? เพราะมันจะต้องเอาชนะตนเอง ไม่ต้องเอาชนะคนอื่น

สังคม เห็นใหม่ ต้องให้สังคมยอมรับเรา ต้องให้สิ่งต่าง ๆ ให้เราเป็นผู้นำ ผู้นำอย่างนี้เป็นผู้นำเพื่อสร้างบารมี ถ้าเป็นคนดีเป็นผู้นำมันก็เป็นพระโพธิสัตว์ แต่ถ้าเป็นคนพาล คนพาลเป็นผู้นำ มันก็เบียดเบียนกัน โคนาฝูงพาให้ฝูงโคนั้นลงไปในน้ำวน โคนั้นตายเปล่าละ โคนั้นตกนรกอเวจีไป นี่แต่ว่าสิ้นแล้วตายแล้วก็จบกัน ยังไม่ตกนรกอเวจี สิ่งนี้เป็นความคิดของเขา

ในศาสนาของศาสนาพุทธเรามีพระโพธิสัตว์ มีการสร้างคุณงามความดี มีสร้างกรรมทำคุณงามความดีสะสมลงไปจิตใจให้เป็นจริตินิสัย เป็นพละ ๕ เป็นกำลังของใจ คุณงามความดีเรา บางคนใจเข้มแข็งมาก บางคนมีเขavnปัญญามาก บางคนใจอ่อนแอมมาก บางคนเชื่อคนง่าย มันเกิดจากตรงไหนล่ะ? มันเกิดจากการเกิดและการตาย การสะสมบารมี คุณเม리트พันธุ์พืชสิ เขาจะมีการคัดสายพันธุ์กัน

นี่ก็เหมือนกัน หัวใจนี้มันคัดคุณงามความดี คัดบาปอกุศล ด้วยกรรม ด้วยการกระทำ สิ่งนี้มันจะคัดหัวใจนี้ให้เข้มแข็งขึ้นมาก็ได้ คัดสายพันธุ์ให้ดีขึ้นมาก็ได้ คัดสายพันธุ์ให้อ่อนแอก็ได้ สิ่งที่คัดสายพันธุ์ขึ้นมาให้ดี เห็นใหม่ พระโพธิสัตว์นี้สร้างแต่คุณงามความดี ทำเม리트พันธุ์พืชนี้ให้เข้มแข็ง ให้แข็งแรงขึ้นมา

แล้วเวลาเกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ เวลาไปเรียนกับเจ้าลัทธิต่าง ๆ แม้แต่ศาสดาพยากรณ์นะ ศาสดาบอกว่า “มีความรู้เท่าเรา สอนได้เท่าเรา” เพราะอาหารดาบสพยากรณ์ตลอด พระพุทธเจ้า

ไม่สนใจ ไม่สนใจเพราะอะไร? เพราะอินทรีย์ คือผลของใจนี้มันรู้ยู่่ว่าความเป็นไปของใจ มันมีความทุกข์ มีความละเอียดอ่อน มีการกด่วงในหัวใจ สิ่งนี้มันเป็นไปไม่ได้ นี่การสร้างสม การคัดพันธุ์ คัดพันธุ์อย่างนี้ พระโพธิสัตว์คัดพันธุ์มาอย่างนี้ แล้วสาวกสาวกก็จะคัดพันธุ์กันมา คัดพันธุ์คือสร้างกุศลทำคุณงามความดีกันมา นี่การเกิดและการตายเป็นสายพันธุ์

แต่ในลัทธิต่าง ๆ เขาบอกไม่มี ตายแล้วตายเลย ตายแล้วตายหมดกันไป ความหมดกันไป เวลาตายแล้วไปโลกหน้า โลกหน้าให้พระเจ้าเป็นผู้ตัดสิน เป็นผู้ตัดสินว่าทำดีทำชั่วแล้วก็อยู่กับโลกหน้า ก็มันตัดตอนใจ ความตัดตอนอย่างนี้ คุณ คุณในวิญญูะของเรา เทวดา อินทร์ พรหม สิ่งที่เป็นเทวดา เป็นพระอินทร์ เป็นพรหมนี่ เวลาเขาหมดอายุขัยเขาก็วนมา เขาบอกว่า “สิ่งนั้นเขาตายแล้วหมดสิ้นกันไป” ก็ว่าเป็นโลกหน้าให้พยากรณ์ สิ่งนี้ให้พระเจ้าเป็นผู้ชี้ว่าบุญหรือบาป ให้อยู่กับพระเจ้า เห็นไหม โลกหน้าของเขากับชาติหน้าของเราต่างกัน

ชาติหน้าของเราคือการคัดสายพันธุ์ คือจิตมันตายมันเกิดมาโดยธรรมชาติของมัน สิ่งนี้มันเกิดจากครูบาอาจารย์ จากองค์ศาสดา นี้ผู้ที่มีหูตาสว่าง เห็นไหม ตานอกตาใน บุญเพนิวาสนาสุสติญาณ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก “ชาติที่แล้วเกิดเป็นพระเวสสันดร” สร้างสมบุญญาธิการมาอย่างนี้ มันย้อนกลับไป มันมีที่มาที่ไป

แต่ถ้าศาสดามีกิเลส โลกหน้าโลกนี้ โลกหน้าคืออีกโลกหนึ่ง คือการกระทำอีกอันหนึ่ง มันเป็นความเป็นไปอีกอันหนึ่ง ถ้าเป็นอย่างนั้นคนเราก็ต้องเสมอภาคกันสิ เหมือนเมล็ดพันธุ์พืช เวลาสายพันธุ์ใดก็แล้วแต่ เวลาปลูกไปในสวนในนามันต้องเป็นสายพันธุ์กัน มันถึงจะออกลูก แต่ออกให้ผลผลิตได้มากได้น้อยอีกเรื่องหนึ่ง แต่มันเป็นสายพันธุ์มันเป็นผลไม้ชนิดเดียวกัน ต้องออกมาเหมือนกัน

นี่ก็เหมือนกัน เราเกิดมาในพ่อแม่เดียวกัน เราเกิดมาในชนชาติเดียวกัน ออกมานี้เด็กต้องมีความรู้เหมือนกัน มีการศึกษามาเหมือนกัน ทำไมเด็กนิสัยมันต่างกันล่ะ? มันต่างกันเพราะสายพันธุ์มันต่างกัน สายพันธุ์คือการคัดบุญกุศลมันต่างกัน ถ้าเป็นบอกโลกหน้าโลกปัจจุบันนี้ออกมา มันต้องเหมือนกัน มันเป็นวัตถุ มันเป็นวัตถุเลย มันเป็นเรื่องที่เป็นวิทยาศาสตร์เลย

แต่กรรมนี้ เรื่องนามธรรมนี้มันละเอียดอ่อนกว่านั้นไง นามธรรม เห็นไหม คุณติ ความสุข ความทุกข์ เราหิวเรากินข้าวก็หาย เราร้อนเราอาบน้ำก็หาย นี่เรื่องของร่างกายมันบำบัดได้ มันรักษาได้ เรามีที่รักษา แต่เรื่องของใจนี้ ขนาดที่ว่าเราอยู่ในห้องแอร์ เราอยู่ในที่เย็นขนาดไหน? ถ้า

หัวใจมันเร้าร้อน มันเร้าร้อนขนาดไหน? มันต้องการอะไร? มันต้องการคุณธรรมในหัวใจของมัน เป็นผู้ที่เข้าไปชำระให้มันร่มเย็นเป็นสุข

เวลาอยู่กับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คุณติ ถ้าสิ่งที่เป็นฤทธิ์เป็นเดช ฤทธิ์เดชมัน แสดงไว้เป็นการแก้ทิฏฐิ เป็นความเห็น เวลาพระโมคคัลลานะไปสวรรค์มาไปอะไรมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพยากรณ์ ๆ นี่มันเป็นการแก้ทิฏฐิ ทิฏฐิของญาติของเขาที่ในราชคฤห์ ว่าปู่ย่า ตายายของเราทำคุณงามความดีแล้วไปเกิดอย่างนั้น ๆ ๆ นะ ถ้าปู่ย่าของเราทำความชั่วมันจะไป เกิดอย่างนั้น ๆ นะ มันเป็นการแก้ทิฏฐิ ฤทธิ์เดชอันนั้นมันก็มาแก้ทิฏฐิใจ

นี่ก็เหมือนกัน ที่ว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะใช้ฤทธิ์ใช้เดชอย่างนั้นมันก็เป็นไป เป็นไปการแก้ทิฏฐิ เป็นการความเห็น แต่การกระทำชำระกิเลสมันอยู่ในหัวใจของเรา ความร่มเย็น เป็นสุขของใจนี้ มันต้องเกิดมาจากเรา เกิดจากความเชื่อ เกิดจากศรัทธา เกิดจากความเชื่อเกิดจาก ศรัทธามันก็มีการคัดแปลงตน คุณติ คุณการใช้สอยเครื่องปัจจัย บางอย่างเราใช้จากข้างนอก บางอย่าง เราใช้จากในบ้านของเรา บางอย่างเราใช้เหมือนกับเครื่องใช้ไม้สอย มันมีใช้สอยสถานที่ต่าง ๆ

นี่ก็เหมือนกัน ความคิดอันหนึ่ง เรื่องของท่านก็เป็นอันหนึ่ง เพราะว่ามันเกิดจากขั้น เกิด จากความรู้สึก เกิดจากความคิด เกิดจากมีศรัทธาความเชื่อ มีการกระทำขึ้นมาอย่างนี้ มันเป็นเรื่อง ของท่าน มันเป็นเรื่องของจิต ถ้าเป็นเรื่องของความสงบของใจเข้ามา มันก็ละเอียดเข้าไป สงบของใจ มันเกิดขึ้น ได้จากคำบริกรรม เกิดจากใช้อารมณ์ที่เราคิดจะทำบุญกุศล

แต่ไอ้ความคิดอย่างนี้คิดเป็นพุทโธเข้ามา ให้ละเอียดเข้ามาเป็นสมาธิขึ้นมา สมาธิขึ้น มาแล้วเกิดปัญญา ปัญญาไม่ได้เกิดจากสมอง ปัญญาไม่ได้เกิดจากวิทยาศาสตร์ ปัญญาอย่างนี้เป็น ปัญญาโลกีย์ปัญญา มันเป็นเรื่องปัญญาวิชาชีพ มันเป็นเรื่องปัญญาด้วยการดำรงชีวิตอย่างเรา อันนี้มันเป็น ปัญญาข้างนอก นี่เครื่องใช้ไม้สอยมันละเอียดเข้ามา

แล้วปัญญาจากภายในที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารื้อค้นขึ้นมา อัสวักขยญาณ อย่างนี้ ที่มันไปชำระไอ้ความที่ว่ามันเบียดเบียนตนนี้ ที่เอาชนะตนเองที่ว่าธรรมะละเอียดละเอียด อย่างนี้ ที่ว่าถ้ามันทำลายหัวใจอันนี้แล้ว หัวใจอันนี้มันเป็นนามธรรมที่ไม่มีภวาสวะ ไม่มีสถานที่ ไม่มีสิ่งใด มันจะเกิดมาได้อย่างไร?

สิ่งนี้ถ้าเกิดมามันเสวยอารมณ์ สอุปาทิเสสนิพพาน เศษส่วนคือความคิดมันเป็นเศษส่วนอยู่ ขณะที่จิตมันออกมาเสวยอารมณ์นี้มันจะมีความรู้สึกเลย เป็นกุศลเป็นอกุศลมันจะคิดอกุศลไม่ได้ มันจะเบียดเบียนตัวเองไม่ได้ มันจะทำอะไรไม่ได้ นี่ธรรม ๆ ที่ว่าธรรมเหนือโลกเหนือตรงนี้ไง

แต่โลกเขาไม่มีตรงนี้ไง โลกเวลาเขาคิดกันไป ถ้าเป็นเราคิดต้องถูกต้อง ถ้าเป็นกิเลสคิด เป็นเราคิด เราต้องถูกต้อง เราต้องเอาเปรียบเขา เราต้องเอาชนะคะคานเขา สิ่งที่เขาชนะคะคานเขา อันนี้มันเป็นเรื่องของโลก มันต้องมีมุมมองต่างกัน เพราะว่ามุมมอง คนที่คิดดีก็มี คนที่คิดเอาเปรียบเขาก็มี แต่ถ้าเป็นธรรม เวลาความคิดอย่างนี้มันเกิดขึ้นมันเสวยอารมณ์ เหมือนกับพลังงานที่มันเคลื่อนตัวออกมา สติมันจะพร้อมออกมาตลอดไป นี่คือธรรมใจ

ธรรมอันนี้เกิดขึ้นมาจากไหน? ถ้าไม่มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ที่ตรัสรู้ธรรม สาวกสาวกจะเป็นไปไม่ได้ ผู้ที่จะบรรลุธรรม ถ้าไม่มีศาสนาก็เป็นพระปัจเจกพุทธเจ้า พระปัจเจกพุทธเจ้าต้องสร้างบุญญาริการมาขนาดไหน? แต่นี้สาวกสาวกจะเข้ามา เราเจอศาสนา ศาสนาทำให้สังกรรมเย็นเป็นสุข นี่ศาสนานำ ๆ ที่เรานำกันอยู่นี้

ที่เรานำกันนี้ไม่ใช่เรานำนะ ครูบาอาจารย์นำ เราเพียงแต่เป็นเพียงจักร เป็นจักรเพียงที่ว่าเราจะขับเคลื่อนไปกับครูบาอาจารย์ เป็นการสร้างสมบุญญาริการ สร้างสมให้สังกรรมเย็นเป็นสุข สร้างสมให้สังกรรมมีความร่มเย็น ไม่ใช่จะไป...เหมือนกับไม้แก่อยูริมตลิ่ง มันรอวันแต่ว่ามันจะตาย แล้วมันจะล้มลงตลิ่ง มันจะล้มลงแม่น้ำ

นี่ก็เหมือนกัน สังคมถ้าสิ่งที่เป็นลูกต้อง สังคมที่เป็นสามัคคี ที่เป็นยุติธรรม สิ่งใดต่าง ๆ นี้ ต้นไม้มันก็เจริญงอกงามไป เหมือนกับน้ำที่มันไม่เสีย น้ำที่มันเป็นแม่น้ำที่มันไหลเวียนไป มันมีออกซิเจนอยู่ในน้ำนั้น ผุงปลาพืชพันธุ์ธัญญาหารมันจะอุดมสมบูรณ์ น้ำเน่ามันกักไว้ มันทำให้น้ำเน่า เวลาน้ำเน่าแล้วเราต้องมาทำความสะอาด เราต้องรีไซเคิลน้ำนี้ คิดดูสิ เราจะลงทุนลงแรงขนาดไหน?

สังคมก็เหมือนกัน ประเทศชาติก็เหมือนกัน การมองๆ อย่างนั้นไง นี่ที่เราขับเคลื่อนกัน เพราะเราเชื่อมุมมองของครูบาอาจารย์ของเรา เราเชื่อเรื่องของสภาวะธรรมนำ เราถึงจะเป็นไปกับเขา เราเป็นไปกับเขา เพราะอะไร? ถ้าเป็นพวกเราเองเราทำไม่ได้หรอก เราทำไม่ได้ เราไม่มีอำนาจวาสนาขนาดนั้นที่เราจะไปทำอะไรได้แข่งกับสังคมเขา เพราะเขามีอำนาจรัฐ เขามีสิ่งต่าง ๆ เห็นไหม

นี่เป็นเรื่องของโลก คุณโลกแล้วก็มีคุณธรรม คุณธรรมคือหัวใจของเรา คุณความถูกต้องในหัวใจของเรา แล้วเราพยายามจะสร้างสมบุญญาธิการของเรา เพราะอะไร? เพราะว่าเราเชื่อการเกิดและการตาย ตายแล้วก็เกิดเกิดแล้วก็ตาย เว้นไว้แต่พระอรหันต์ กับพระอนาคาที่ไปเกิดบนพรหมเท่านั้น

แต่ที่จิตเรายังเกิดยังตายอยู่นี้ สังคมที่เราเกิดมานี้ เรานี้ตายไปแล้วจะไปเกิดเมื่อไหร่ก็ไม่รู้ แล้วจะไปเกิดสภาวะแบบไหนก็ไม่รู้ ถ้าเราสร้างคุณงามความดีของเราไว้เป็นปัจจุบันนี้ เราจะไปเกิดอย่างไรก็แล้วแต่ เราจะมีบุญกุศลนี้คอยรับไป ถึงสังคมมันจะโหดร้ายขนาดไหน เราก็พอดำรงชีวิตของเราอยู่ได้ อันนี้เรื่องการกระทำไง

สิ่งต่าง ๆ เกิดจากการกระทำ วิทยาศาสตร์ เห็นไหม สิ่งต่าง ๆ ต้องมีเหตุมา เราสร้างเหตุอันนี้มา เหตุอันนี้มันจะสะสมลงไปที่ใจ เราจะให้คุณงามความดีกับใคร เราได้สละทานขนาดไหน? เราได้ทำบุญกับใครก็แล้วแต่คนที่เขารับไปแล้วมันเป็นปัจจุบันนั้น แต่จิตที่มันมีกรรมกันตอนนั้นมันไปเสวยข้างหน้า สิ่งนี้มันเวียนไป คุณสิ คุณอย่างสิ่งแวดล้อม ถ้าเราทำดีกับสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมมันจะคิดตลอดไป ถ้าเราไปทำลายสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมมันก็จะให้โทษกับเรา

นี่ก็เหมือนกัน การทำคุณงามความดีของเรา มันก็เป็นบุญกุศลกับใจของเราไป เราตัดพันธุ์สายพันธุ์ของเราไปที่ดี มันจะเป็นที่ดีของเราไป นี่เป็นสังคมนะ เราจะเตือนสติ เตือนสติว่านี่มันเป็นอย่างนั้นเราก็ดูไป สิ่งที่เราทำได้มันเป็นเรื่องจริง เรื่องนิสัย เรื่องมุมมอง อันนี้มันห้ามกันไม่ได้ เราต้องยอมรับความเห็นต่าง สิ่งที่เราเห็นต่างเรายอมรับทั้งนั้นนะ

แต่ถ้าเรามีจุดยืน เห็นไหม สัมมาทิฎฐิ มิจฉาทิฎฐิ ทิฎฐิความเห็นถูกต้อง ความเห็นดีงามจะทำได้ขนาดไหน มันก็เป็นอยู่ที่สายพันธุ์ที่มันเข้มแข็งมันอ่อนแอขนาดไหน อยู่ที่ใจตัวนี้ ถ้าใจตัวนี้มันเป็นประโยชน์กับเรา ก็ดูจิตใจเรา ดูใจเรา สิ่งที่เป็นใจเราเป็นบุญกุศลของเรา ความสุขความทุกข์เป็นของเรา เอวัง